

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 259/2019-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. októbra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetih predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA] vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4, čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Tp 107/2018 v spojení s postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 15/2019 a jeho uznesením z 21. marca 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. apríla 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA]

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4, čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Tp 107/2018 v spojení s postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 15/2019 a jeho uznesením z 21. marca 2019 (ďalej len „namietané uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené väzobné trestné stíhanie pre trestný čin útoku na verejného činiteľa podľa ustanovení § 323 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Sťažovateľ adresoval 6. februára 2019 okresnému súdu žiadosť o prepustenie z väzby a jej nahradenie alternatívnymi opatreniami. Okresný súd uznesením sp. zn. 29 Tp 107/2018 z 26. februára 2019 podľa § 79 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) žiadosť sťažovateľa zamietol a zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal písomný sľub sťažovateľa a podľa § 80 ods. 1 písm. c) citovaného zákona nevyhovel jeho žiadosti o nahradenie jeho väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. O sťažnosti sťažovateľa, ktorú proti prvostupňovému rozhodnutiu okresného súdu podal, rozhodol krajský súd namietaným uznesením tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

3. V ústavnej sťažnosti adresovanej ústavnému súdu sťažovateľ uvádza, že namietané uznesenie krajského súdu je „*svojvoľné, abstraktné a arbitrárne*“, keďže podľa jeho názoru neexistujú dôvody, ktoré by podporili v jeho prípade tzv. preventívnu väzbu. Sťažovateľ dôvodí, že pre jeho väzbu nie je splnená jedna z materiálnych podmienok väzby, a to dôvodnosť podozrenia zo spáchania vyšetrovaného trestného činu. Toto stanovisko opiera o tvrdenie, že v prebiehajúcim trestnom stíhaní boli realizované svedecké výpovede, ktoré jeho účasť na vyšetrovanom skutku nepotvrdili. Ďalej argumentuje, že nie sú splnené ani formálne podmienky pre existenciu väzby, keďže podľa neho došlo k porušeniu

predpísaného procesného postupu, keď „*spis bol predložený na KS Žilina 14. 3. 2019 o 8.00 hod. avšak rozhodol dňa 21. 3. 2019 o 10.15 hod., čiže po zákonnej lehote 5 pracovných dní v zmysle trestného poriadku*“. Sťažovateľ tiež namietajú, že sa krajský súd v namietanom uznesení nijako nevysporiadal s jeho sťažnostnou námietkou, v ktorej poukázal na svoj návrh na odňatie a prikázanie jeho trestnej veci s poukazom na skutočnosť, že poškodený v predmetnej veci je príslušníkom Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Žiline. Sťažovateľ je ďalej toho názoru, že sa krajský súd v namietanom uznesení nijako nevysporiadal s otázkou možného nahradenia jeho väzby alternatívnymi opatreniami. Takisto predostiera námietku porušenia požiadavky urýchleného prejednávania väzobných vecí, keď podľa jeho vyjadrenia trvalo rozhodovanie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby spolu s doručením namietaného uznesenia krajského súdu až päťdesiattri dní. Sťažovateľovi rovnako prekáža, že nebol ani v jednom prípade pri rozhodovaní o jeho väzbe v konaní pred krajským súdom osobne vypočutý. Napokon sťažovateľ namietajú, že jeho väzba už trvá neprimerane dlhú dobu, že sa krajský súd v namietanom uznesení náležite nevyrovnal s námietkou zaujatosti, ktorú vzniesol voči osobe predsedníčky senátu krajského súdu, a že pri jeho výsluchu pred okresným súdom nebol prítomný jeho obhajca.

4. Na základe všetkých uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd rozhodol v jeho veci nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 2 v spojení s čl. 1 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4, čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) a čl. 17 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Tp 107/2018 v spojení s postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 15/2019 a namietaným uznesením, prikázal prepustiť sťažovateľa z väzby na slobodu a priznal mu tiež primerané finančné zadost'učinenie v sume 20 000 €.

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania: a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

9. Porušenie svojich označených práv sťažovateľ vidí v porušení požiadavky urýchlenosti rozhodovania o zákonnosti pozbavenia osobnej slobody zo strany okresného súdu, zo strany krajského súdu a tiež v arbitrárnosti namietaného uznesenia krajského súdu, keď podľa názoru sťažovateľa neboli jeho námietky prednesené v uplatnenej sťažnosti krajským súdom náležite zodpovedané.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Tp 107/2018 v spojení s postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 15/2019

10. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného iniciovať konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 ods. 4 dohovoru (obdobne napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08, III. ÚS 74/2015).

11. Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na rýchlosť tohto preskúmania. Rovnako to platí aj v prípade osobitného typu väzobného konania, predmetom ktorého je preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby. Ústavný súd už v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou (v rámci ktorej sa zaoberal požiadavkou urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby z hľadiska čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a tiež z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru) uviedol, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. V zásade však požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 4 dohovoru nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla zodpovedá lehota konania nepresahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca (III. ÚS 255/03, III. ÚS 337/2018).

12. Sťažovateľ namieta porušenie požiadavky neodkladnosti rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby v konaní pred okresným súdom a krajským súdom. Ústavný súd z obsahu spisového materiálu týkajúceho sa trestnej veci sťažovateľa zistil, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby zo 6. februára 2019 bola okresnému súdu predložená

7. februára 2019 (súčasťou tejto žiadosti bol aj písomný sľub sťažovateľa a jeho návrh na náhradu väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka). Okresný súd uskutočnil 26. februára 2019 osobný výsluch sťažovateľa, po vykonaní ktorého rozhodol uznesením o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby, a tiež o zamietnutí jeho žiadosti o nahradenie väzby písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka. Sťažovateľ ihneď po vyhlásení tohto prvostupňového uznesenia podal proti nemu sťažnosť bez uvedenia dôvodov. Keďže písomné odôvodnenie sťažnosti okresnému súdu nepredložil, okresný súd vyzval sťažovateľa a jeho obhajcu k doplneniu odôvodnenia sťažnosti 5. marca 2019. Okresný súd predložil spisový materiál na rozhodnutie krajskému súdu 14. marca 2019. Krajský súd upovedomil sťažovateľa a jeho obhajcu opätovne o možnosti doplniť písomné odôvodnenie sťažnosti, avšak sťažovateľ toto odôvodnenie krajskému súdu doručil až 20. marca 2019. Krajský súd na neverejnom zasadnutí 21. marca 2019 rozhodol namietaným uznesením o sťažnosti sťažovateľa, pričom podľa vyjadrenia sťažovateľa mu bolo namietané uznesenie doručené 1. apríla 2019.

13. Z informácií uvedených v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že okresný súd rozhodol o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby s odstupom devätnástich dní (žiadosť mu bola doručená 7. februára 2019, pričom uznesenie o nej vydal 26. februára 2019). Takisto je nespochybniteľným faktom, že krajský súd rozhodol o podanej sťažnosti sťažovateľa bezodkladne s odstupom jedného dňa (odôvodnenie sťažnosti mu bolo doručené 20. marca 2019 a namietané uznesenie vydal krajský súd už 21. marca 2019), treba však poznamenať, že rozhodovanie o podanej sťažnosti zbytočne predĺžil svojou vlastnou pasivitou samotný sťažovateľ, keď reagoval až na druhú urgenciu konajúcich súdov k doplneniu odôvodnenia sťažnosti. Popísané správanie sťažovateľa v žiadnom prípade nemožno pripísať na vrub konajúcim súdom a zodpovednosť zaň nesie výlučne sťažovateľ. Namietané uznesenie bolo krajským súdom sťažovateľovi doručené v primeranej lehote, a to s odstupom jedenástich dní od jeho vydania.

14. V zmysle citovanej judikatúry je doba nepresahujúca na jednom stupni konania lehotu jedného kalendárneho mesiaca z hľadiska záruk poskytovaných namietanými čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru štandardne akceptovateľná. Ako vyplýva z už

uvedeného, okresný súd a krajský súd pri svojom rozhodovaní o väzbe sťažovateľa stanovený limit jedného mesiaca neprekročili (ústavný súd pripomína a zároveň zdôrazňuje, že ide o limit jedného mesiaca odporúčaný nie pre oba stupne spoločne, ale osobitne pre jeden stupeň konania). V kontexte uvedeného sa tak námietka sťažovateľa o porušení požiadavky urýchleného rozhodovania o zákonnosti trvania väzby označeným postupom okresného súdu a krajského súdu v zmysle záruk vyplývajúcich z označených článkov ústavy a dohovoru javí ako zjavne neopodstatnená (obdobne pozri napr. sp. zn. III. ÚS 337/2018) a ako takú ju ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 dohovoru namietaným uznesením

15. V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 337/2018).

16. Ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy je rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity vyplývajúcim z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sú všeobecné súdy primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne

neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04, III. ÚS 581/2015).

17. Ústavný súd teda zdôrazňuje, že pri posúdení namietaného uznesenia krajského súdu nebolo jeho úlohou preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie, resp. odpovedať na otázku, či malo alebo nemalo byť žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby vyhovené alebo či mala alebo nemala byť väzba sťažovateľa nahradená alternatívnymi opatreniami. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa krajský súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa (prezentovanou v uplatnenej sťažnosti) vysporiadal adekvátne a preskúmateľne, či poskytol vo svojom rozhodnutí náležitú odpoveď na relevantné otázky a či je tak odôvodnenie jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné.

18. Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na kvalitu preskúmania. Väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 581/2015).

19. Opierajúc sa o východiská prezentované v bodoch 16 až 18 odôvodnenia tohto uznesenia, ústavný súd posudzoval aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

20. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu a zistil, že svoj právny záver o splnení všetkých formálnych a materiálnych podmienok väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku oprel o tieto podrobné

skutkové zistenia a závery: „Ani nadriadený súd nemá pochybnosti o tom, že sú naďalej splnené všetky formálne i materiálne podmienky väzby obvineného [REDAKOVANÉ]. Zo spisu vyplýva, že obvinený je stíhaný pre prečiny útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a útoku na verejného činiteľa podľa § 324 ods. 1 písm. a) Tr. zák. Dôvodnosť trestného stíhania obvineného konštatoval už krajský súd vo svojich uzneseniach, sp. zn. 3 Tpo/53/2018 zo 7. 11. 2018 a sp. zn. 3 Tpo/4/2019 zo 17. 1. 2019. Na základe doposiaľ zadovážených dôkazov možno v tomto štádiu konania aj podľa názoru nadriadeného súdu konštatovať, že trestné stíhanie obvineného je naďalej opodstatnené. Dôvodné podozrenie vyplýva najmä z výpovedí poškodeného [REDAKOVANÉ], svedkyne [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], maloletých svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ako aj znaleckého posudku [REDAKOVANÉ] z odvetvia chirurgie. Poškodený [REDAKOVANÉ] vypovedal, že sa po predchádzajúcom konflikte dvom agresívnym mužom a ženám preukázal služobným preukazom policajta. Vyzval ich, aby predložili doklady totožnosti. Jeho výzvy odmietli a ignorovali ho. Snažili sa odísť, v čom im bránil telom stavajúc sa im do cesty. Vyšší z dvojice mužov ho udrhel do tváre a nižší ho chytil za prsty a dlaň ľavej ruky. Krútil mu ich tak, že pocítil bolesť. Hneď vedel, že má zlomenú ruku. Menšia žena do neho strkala a všetci sa vyhrážali, že ho zabijú. Svedkyňa [REDAKOVANÉ] vypovedala, že muži boli agresívni. Poškodený im povedal, že je policajt a predložil služobný preukaz. Muži chceli odísť, a preto jeden z mužov napadol poškodeného úderom pästou do tváre. Poškodený mu úder vrátil do hrudníka. Následne sa na poškodeného vrhol nižší z mužov, chytil ho za ľavú ruku a vykrútil mu ju. Všetci štyria kopali poškodeného a udierali ho po celom tele. Svedok [REDAKOVANÉ] vypovedal, že poškodený mužom oznámil, že je policajt. Vyšší z mužov mu vrazil pästou do tváre. Následne ho kopali. Obdobne vypovedal svedok [REDAKOVANÉ]. Podľa znaleckého skúmania z odvetvia chirurgie poškodený utrpel pomliaždenie tváre pod ľavým okom a špirálovú zlomeninu kosti na ľavej ruke s posunom a zlomeninu bázy druhej metakarpálnej kosti. Zranenie vyžadovalo práceneschopnosť tri až štyri mesiace. Rozhodnutie o vine či nevine obvineného, ako aj vyhodnotenie výpovedí svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] vypovedajúcich v jeho prospech, bude predmetom ďalšieho dokazovania v prebiehajúcom trestnom konaní, pričom orgány činné v trestnom konaní sú povinné s rovnakou starostlivosťou objasňovať okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti svedčiace v jeho prospech. Aj podľa názoru

nadriadeného súdu dôvod preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., pre ktorý bol obvinený vzatý do väzby nepominul a trvá i v súčasnom štádiu konania. Odôvodnenie napadnutého uznesenia je aj v tejto časti podrobné a zrozumiteľné, krajský súd sa s ním stotožňuje, a preto v zásade naň odkazuje. Väzobný dôvod sa opiera o celkom konkrétne skutočnosti vyžadované zákonom. Z nich vyplýva reálna obava, že by obvinený mohol na slobode pokračovať v páchaní obdobnej násilnej trestnej činnosti. V odpise z registra trestov má celkovo šesť záznamov. Rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 22 T/76/2013 z 24. 5. 2013 bol odsúdený pre zločin ublíženia na zdraví v štádiu pokusu podľa § 14, § 155 ods. 1 Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky a 8 (osem) mesiacov, so zaradením do ústavu na výkon s minimálnym stupňom stráženia. Trest vykonal 15. 9. 2015. Okrem toho bol rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 28 T/103/2012 zo 17. 12. 2012, uznaný vinným z prečinov útoku na verejného činiteľa podľa § 323 ods. 1 písm. a), § 324 ods. 1 písm. a) Tr. zák., za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok, so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Tieto konkrétne skutočnosti naďalej odôvodňujú dôvodnú obavu, že obvinený by na slobode mohol pokračovať v páchaní obdobnej násilnej trestnej činnosti a preto aj v tomto štádiu trestného konania naďalej trvá dôvod preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Stav veci a zákonu zodpovedá aj rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie v tej časti výrokov napadnutého uznesenia, ktorým nenahradil väzbu obvineného jeho písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka. Nahradenie väzby týmito procesnými inštitútmi by nebolo dostatočné k tomu, aby nahradilo väzbu ako zaisťovací prostriedok v tomto trestnom konaní, pretože by v dostatočnej miere neznížilo obavu z možného pokračovania obvineného v páchaní násilnej trestnej činnosti. Podľa odpisu z registra trestov má obvinený, aj keď sú niektoré jeho odsúdenia zahladené, výrazné sklony k páchaniu násilnej trestnej činnosti. Vo veciach Okresného súdu Žilina pod sp. zn. 3 T/123/2010, 28 T/103/2012 a 22 T/76/2013 bol opakovane odsúdený pre násilnú trestnú činnosť (§ 364 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák., § 323 ods. 1 písm. a/, § 324 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a § 14, § 155 ods. 1 Tr. zák.). K hodnoteniu osoby obvineného je potrebné navyše uviesť, že naposledy bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 3 T/154/2015 z 25. 11. 2015 pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. d), písm. f) Tr. zák. k nepodmienečnému trestu odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky, ktorý vykonal 27.

9. 2017. Vzhľadom na uvedené skutočnosti všeobecný záujem na ochrane zdravia a života iných osôb naďalej prevyšuje nad individuálnym právom obvineného na jeho osobnú slobodu. Sťažnostné námietky obvineného neboli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého uznesenia. Okresný súd v jeho odôvodnení v súlade s § 176 ods. 2 Tr. por. podrobne opísal doposiaľ zaobstarané dôkazy, z ktorých aj podľa nadriadeného súdu naďalej vyplýva dôvodné podozrenie zo spáchania stíhaných trestných činov obvineným, ako aj dôvod preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Okresný súd rovnako detailne odôvodnil z akých dôvodov nenahradil väzbu prijatím písomného sľubu obvineného a dohľadom mediálneho a probačného úradníka. Z doposiaľ zaobstaraných dôkazov naďalej vyplýva dôvodné podozrenie, že sa obvinený dopustil stíhaných trestných činov. Výsluchmi svedkov [REDACTED] a [REDACTED] nebolo dôvodné podozrenie vyvrátené, ale naopak ďalšími zaobstaranými dôkazmi - výpoveďami svedkov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a znaleckým skúmaním z odboru zdravotníctva, zosilnené. O sťažnosti obvineného proti rozhodnutiu o vzatí do väzby bolo v súlade s § 192 ods. 3 Tr. por. rozhodnuté do piatich pracovných dní od predloženia veci na rozhodnutie, keďže vec bola predložená nadriadenému súdu 29. 10. 2018 a krajský súd o sťažnosti rozhodol 7. 11. 2018, teda na piaty pracovný deň. Riaditeľ Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Žiline, na základe návrhu obvineného na odňatie a prikázanie veci z 21. 10. 2018, doručeného 24. 11. 2018 Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky príkazom č. KRPZ-ZA-OKP1-1465-001/2018 dňa 7. 11. 2018 rozhodol, že podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestnú vec obvineného [REDACTED] neodníma Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru v Žiline. Podstatou návrhu obvineného bolo, že poškodený je policajtom Krajského riaditeľstva PZ v Žiline. Ďalší návrh na odňatie a prikázanie veci obvinený uviedol aj v rámci podanej sťažnosti 18. 10. 2018 proti rozhodnutiu o vzatí do väzby, pričom žiadal o odňatie veci okrem okresného riaditeľstva aj Krajskému riaditeľstvu PZ v Žiline. Tento návrh bol 25. 10. 2018 sudcom pre prípravné konanie odstúpený Okresnej prokuratúre Žilina. V prípade, že sa obvinený domnieva, že o tomto jeho samostatnom návrhu nebolo rozhodnuté, respektíve, že sa na tento jeho návrh príkaz č. KRPZ-ZA-OKP1-1465-001/2018 zo 7. 11. 2018 nevzťahuje má právo obrátiť sa na prokurátora Okresnej prokuratúry Žilina, ktorý podľa § 230 Tr. por. vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonnosti v prípravnom konaní. V tomto štádiu konania nadriadený súd len

poznamenáva, že zo spisového materiálu zatiaľ nevyplýva, že vo veci konal, alebo rozhodoval orgán činný v trestnom konaní, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania. K ďalšej časti námietok nadriadený súd uvádza, že všetky podstatné dôkazy, najmä výpovede svedkov, znalecké posudky a odborné vyjadrenia boli v prípravnom konaní zaobstarané až potom, ako bolo 22. 11. 2018 rozhodnuté o návrhu obvineného na odňatie a prikázanie veci.“

21. Podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil. Účelom tzv. útekovej väzby podľa citovaného ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je chrániť spoločnosť pred dokonaním trestného činu alebo pred jeho opakovaním či pokračovaním. Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu, resp. z podrobne prezentovaných skutkových zistení a na nich nadväzujúcich záverov jasne vyplýva, že za takúto konkrétnu skutočnosť, ktorá doviedla okresný súd a následne aj krajský súd k záveru o dôvodnej obave, že sťažovateľ bude po prepustení na slobodu pokračovať v trestnej činnosti násilného charakteru, považovali oba konajúce súdy bohatú trestnú minulosť sťažovateľa (osvedčenú výpisom z registra trestov), ktorá zahŕňa okrem iných aj trestné činy násilnej povahy a medzi nimi dokonca aj trestný čin identický s tým, pre ktorý je vedené trestné stíhanie v posudzovanej väzobnej veci sťažovateľa. Tieto skutočnosti boli krajským súdom zároveň hodnotené ako také, ktoré neumožňujú nahradiť väzbu sťažovateľa miernejšími opatreniami, keďže alternatívne opatrenia by požadovaný účel, ktorým je ochrana spoločnosti pred pokračovaním sťažovateľa v násilnej trestnej činnosti, nevedeli za takýchto okolností zabezpečiť. Z odôvodnenia namietaného uznesenia je zároveň jasné, že v intenciách námietok sťažovateľa obsiahnutých v sťažnosti krajský súd k splneniu jedného z hmotnoprávných predpokladov väzby, a síce že zistené skutočnosti nasvedčujúce tomu, že skutok, pre ktorý je trestné stíhanie proti sťažovateľovi vedené, bol spáchaný, má znaky trestného činu a existuje dôvodné podozrenie, že ho spáchal

sťažovateľ, poukázal na vykonané dokazovanie (výsluch svedka poškodeného, výsluch početného množstva ostatných svedkov svedčiacich v neprospech sťažovateľa a závery znaleckého posudku o charaktere zranení poškodeného). Krajský súd, vychádzajúc z prezentovaných výsledkov dokazovania, skonštatoval, že dôkazy vykonané orgánmi činnými v trestnom konaní jasne prezentujú dôkaznú situáciu v rozsahu podporujúcom splnenie príslušného aspektu materiálnych podmienok väzby. V kontexte námietok sťažovateľa, ktorý poukazoval na svedecké výpovede svedčiace podľa neho v jeho prospech, krajský súd sťažovateľovi vysvetlil, že v danej fáze trestného konania pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa sa nerozhoduje o vine, resp. nevine sťažovateľa, ale sa posudzuje len to, či sú v danom štádiu trestného konania vo vzťahu k jeho osobe zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujúce podozrenie zo spáchania skutku vyšetrovaného trestného činu, keď hĺbkové hodnotenie dôkazov je vyhradené rozhodovaniu vo veci samej a nasleduje zásadne po ukončení dokazovania. Krajský súd poukazom na výsledky vykonaného dokazovania súčasne konštatoval zosilnenie dôvodov väzby ako predpokladu pre jej ďalšie trvanie, osvedčujúceho zároveň doterajšiu dĺžku väzby sťažovateľa ako primeranú.

22. Vychádzajúc z informácií uvedených v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto uznesenia, čo sa týka zodpovedania otázky danosti dôvodov podporujúcich preventívnu väzbu sťažovateľa, ústavný súd konštatuje ústavnú konformnosť odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu. Je toho názoru, že sa v ňom krajský súd náležite vysporiadal s argumentáciou sťažnosti sťažovateľa a riadne vysvetlil dôvody pre svoj záver o splnení podmienok pre tzv. útekovú väzbu s nemožnosťou jej náhrady alternatívnymi opatreniami. Odpoveď krajského súdu hodnotí ústavný súd ako vyčerpávajúcu, bez zjavných logických protirečení, plne zodpovedajúcu kritériám stanoveným pre kvalitné odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov judikatúrou ústavného súdu a zároveň súladnú s podstatou aplikovaných právnych noriem [ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku].

23. Pokiaľ ide o ďalšie čiastkové námietky, ktoré sťažovateľ predložil v sťažnosti podanej proti namietanému uzneseniu krajského súdu a ktoré opätovne prezentuje aj

v ústavnej sťažnosti, ústavný súd ich hodnotí ako zjavne neopodstatnené, keďže je toho názoru, že boli krajským súdom v namietanom uznesení náležite zodpovedané.

24. Krajský súd sťažovateľovi vysvetlil, že rozhodovanie o návrhu na odňatie a prikázanie veci orgánu činnému v trestnom konaní nie je súčasťou väzobného rozhodovania, krajskému súdu teda neprináleží o ňom rozhodovať, pričom o sťažovateľom pôvodne uplatnenom návrhu na odňatie a prikázanie veci bolo riadne rozhodnuté neodňatím veci, a teda krajský súd príslušný konajúci orgán činný v trestnom konaní nepovažuje za taký, ktorý by mal byť z vykonávania úkonov v trestnej veci sťažovateľa vylúčený. Krajský súd zároveň dodal, že orgánom vykonávajúcim dozor nad zákonnosťou prípravného konania vedeného v trestnej veci sťažovateľa je príslušný prokurátor, na ktorého sa môže sťažovateľ obrátiť v prípade, že o ďalšom takomto návrhu sťažovateľa orgán činný v trestnom konaní nekoná. Ústavný súd sa rovnako nestotožňuje so stanoviskom sťažovateľa, v ktorom sa tento snaží spochybníť zákonnosť procesného postupu väzobného konania, ako jednu z formálnych podmienok väzby. Sťažovateľ totiž predkladá tvrdenie o prekročení zákonom predpísanej lehoty určenej na rozhodnutie o podanej sťažnosti, pričom toto tvrdenie je výsledkom zjavne mylnej interpretácie právnej úpravy zo strany sťažovateľa, ktorý sa celkom nesprávne odvoláva na ustanovenie § 192 ods. 3 Trestného poriadku („nadriadený súd rozhodne o sťažnosti proti uzneseniu o vzatí obvineného do väzby na neverejnom zasadnutí do piatich pracovných dní od predloženia veci na rozhodnutie“), ktoré je aplikovateľné v prípade prvotného väzobného rozhodovania, teda pri prvotnom rozhodnutí o vzatí do väzby, nie v nasledujúcom štádiu, akým je prípad sťažovateľa (rozhodovanie o žiadosti o prepustenie). Pokiaľ ide o sťažovateľom vznesenú námietku zaujatosti smerujúcu proti predsedníčke senátu krajského súdu, ústavný súd je toho názoru, že aj uvedenú čiastkovú otázku sťažnosti krajský súd zodpovedal náležitým spôsobom plne zodpovedajúcim skutkovej situácii a relevantnej právnej úprave, konkrétne ustanoveniam § 32 ods. 6 Trestného poriadku, podľa ktorých sa o námietke zaujatosti strany, ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 5 alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, nekoná.

25. Namietanému uzneseniu krajského súdu sťažovateľ ďalej vytýka, že sa krajský súd obmedzil na rozhodovanie o jeho sťažnosti na neverejnom zasadnutí v tzv. „písomnom konaní“ bez možnosti osobnej účasti sťažovateľa. K danej námietke hneď v úvode ústavný súd poukazuje na svoju predchádzajúcu rozhodovaciu činnosť, v rámci ktorej už viackrát vyslovil, že v zásade sa v sťažnostnom konaní osobná prítomnosť obvineného alebo jeho obhajcu v konaní o väzbe nevyžaduje, ak ani prokurátor nie je pri rozhodovaní v druhom stupni prítomný (pozri napr. III. ÚS 135/08, III. ÚS 346/08, III. ÚS 600/2012, III. ÚS 425/2018). Súčasne ústavný súd pripúšťa, že je potrebné vždy zohľadniť konkrétne špecifické okolnosti veci, ktoré môžu aj v prípade druhostupňového väzobného konania signalizovať potrebu osobného vypočutia obvineného (pozri napr. sp. zn. III. ÚS 425/2018). Osobné vypočutie sťažovateľa bolo vykonané v prvom stupni okresným súdom, ktorý žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby nevyhovel a nenahradil ju navrhovanými alternatívnymi opatreniami. Je zjavné, že obsah sťažnosti sťažovateľa je v podstate identický s obsahom podanej žiadosti o prepustenie z väzby a neodkazuje na žiadne také skutkové fakty, ktoré by bolo potrebné preveriť osobným výsluchom sťažovateľa, navyše sťažovateľ o takýto osobný výsluch ani nepožiadaval. Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že absencia osobného výsluchu sťažovateľa v druhom stupni v danom konkrétnom prípade nemala negatívny vplyv na kvalitu preskúmania zákonnosti jeho vzatia do väzby.

26. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti ako čiastkovú námietku formuluje aj okolnosť neprítomnosti jeho obhajcu počas jeho väzobného výsluchu v konaní pred okresným súdom. Ústavný súd v tomto kontexte upriamuje pozornosť na relevantnú právnu úpravu obsiahnutú v ustanoveniach § 72 ods. 2 Trestného poriadku, podľa ktorej „pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý; o čase a mieste výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomí prokurátor, obvinený a jeho obhajca, ak je dosiahnuteľný“. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu, ktorý, tak ako to vyplýva z obsahu zápisnice, obhajcu sťažovateľa s termínom výsluchu vopred a riadne oboznámil, a teda poskytol sťažovateľovi v plnom rozsahu priestor na realizáciu jeho práva na obhajobu (prostredníctvom obhajcu) v rámci väzobného konania, plne zodpovedá dotknutým ustanoveniam Trestného poriadku, ktoré ukladajú konajúcemu súdu povinnosť obhajcu

obvineného riadne vyrozumieť o termíne výsluchu, nie však bezpodmienečne zabezpečiť jeho osobnú účasť na výsluchu (obhajca sťažovateľa sa výsluchu nezúčastnil z dôvodu práceneschopnosti).

K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 47 ods. 2 ústavy, čl. 5 ods. 3, čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) a čl. 17 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Tp 107/2018 v spojení s postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 15/2019 a namietaným uznesením

27. Ústavný súd napokon posúdil ako zjavne neopodstatnenú aj námietku sťažovateľom formulovaného porušenia čl. 1 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 47 ods. 2 ústavy, čl. 5 ods. 3, čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) a čl. 17 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Tp 107/2018 v spojení s postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 15/2019 a namietaným uznesením, a to pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi argumentačným obsahom predmetnej námietky a obsahom dotknutých článkov ústavy a dohovoru.

28. Pokiaľ ide o sťažovateľom formulovanú námietku porušenia čl. 5 ods. 3 dohovoru, treba povedať, že procesné garancie pri súdnej kontrole väzby, kde je predmetom preskúmania dôvodnosť ďalšieho trvania väzby, tak ako je tomu v prípade sťažovateľa (preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby), poskytuje čl. 5 ods. 4 dohovoru, nie však čl. 5 ods. 3 dohovoru, ktorý je aplikovateľný na prvotné štádium rozhodovania o väzbe (primárne rozhodnutie o vzatí do väzby). Vzhľadom na uvedené, tak ako to už bolo povedané v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto uznesenia, ústavný súd kvalifikuje čiastkovú námietku porušenia čl. 5 ods. 3 dohovoru pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi obsahom námietky a obsahom dotknutého článku dohovoru ako zjavne neopodstatnenú (obdobne pozri sp. zn. III. ÚS 581/2015).

29. V prípade námietky porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy (a tiež čl. 47 ods. 2 ústavy) a čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) dohovoru poukazuje ústavný súd na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú

konaniami o trestnom obvinení samotnom (konaniami vo veci samej týkajúcimi sa viny obvinenej osoby) a ani konaniami o právach alebo záväzkoch občianskoprávneho charakteru, na ktoré sa vzťahuje čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci konania o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu 46 ods. 1 ústavy (a tiež čl. 47 ods. 2 ústavy) a čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 17 ods. 1 a ods. 5 ústavy, ako aj čl. 5 dohovoru (napr. I. ÚS 200/06, III. ÚS 277/07). Ustanovenie čl. 6 dohovoru pritom predstavuje z hľadiska jeho pôsobnosti, výkladu a aplikácie jeden celok. Procesnoprávne garancie vyplývajúce z čl. 6 ods. 2 a ods. 3 dohovoru sa preto tiež týkajú tej časti trestného konania, ktorej predmetom je rozhodovanie o samotnom trestnom obvinení (resp. o obžalobe) osoby, a nie sú priamo aplikovateľné na konanie týkajúce sa väzby.

30. Sťažovateľom namietaný čl. 17 dohovoru a čl. 1 ods. 2 ústavy predstavujú pozitívny záväzok štátu, tzv. výkladové pravidlá, ktoré neobsahujú samostatné subjektívne práva garantované fyzickým osobám či právnickým osobám. Ústavný súd tak na základe uvedeného kvalifikuje aj tieto námietky sťažovateľa ako zjavne neopodstatnené.

31. Vzhľadom na všetky čiastkové závery uvedené v bodoch 28 až 30 odôvodnenia tohto uznesenia ústavný súd kvalifikoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia čl. 1 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 47 ods. 2 ústavy, čl. 5 ods. 3, čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) a čl. 17 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 29 Tp 107/2018 v spojení s postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tpo 15/2019 a namietaným uznesením ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

32. V závere sa ústavný súd vysporiadal aj so žiadosťou sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ktorú sťažovateľ výslovne formuloval v závere svojej ústavnej sťažnosti. Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú prax, v zmysle ktorej je jednou z podmienok vyhovenia žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom skutočnosť, že v jeho prípade nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Keďže ústavný súd, tak ako to je uvedené v predchádzajúcich bodoch odôvodnenia tohto rozhodnutia, skonštatoval dôvody

pre odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľa pre jej zjavnú neopodstatnenosť, teda jej zjavnú bezúspešnosť, bolo bez právneho významu sa žiadosťou sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu zaoberať.

33. S ohľadom na všetky uvedené závery bolo o ústavnej sťažnosti sťažovateľa potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. októbra 2019

Jana Laššáková
predsedníčka senátu